

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ "КІЦМАНСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ "ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ"**

(ПОВНЕ НАЙМЕНУВАННЯ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ)

**ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЮРИДИЧНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН**

ЗАТВЕРДЖУЮ

*Заступник директора
з навчальної роботи*

Світлана СЛОБОДЯН

«___» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

(ШИФР І НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

08 ПРАВО

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

081 ПРАВО

ВІДДІЛЕННЯ:

№2

Робоча програма Теорія держави і права для здобувачів фахової передвищої освіти
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 08 Право

спеціальністю 081 Право

I-II семестр 2024-2025 н. р.

Розробник: Тетяна ДРУЦУЛ, викладач юридичних,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, к.ю.н.

Схвалено методичною радою коледжу
Протокол № 1 від “30”серпня 2024 року
Методист _____ Микола КОРОЛЬ

Робоча програма затверджена на засіданні
предметної комісії юридичних та
економічних дисциплін
Протокол № 1 від “30”серпня 2024 року
Голова циклової комісії _____ Юлія. БІЛЯР

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 6	08 ПРАВО (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	081 ПРАВО (шифр і назва)		
Розділів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): «Правознавство»	Рік підготовки:	
Змістових розділів – 4		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 180		3-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача освіти - 4	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	68 год.	
		Практичні, семінарські	
		36 год.	
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		76 год.	- год.
		Індивідуальні завдання: -год.	
	Вид контролю: <i>екзамен</i>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- ознайомлення з широким колом державних та правознавчих концепцій, які містяться в працях вітчизняних і зарубіжних авторів;
- формування знань про деонтологічні основи юридичної професії, особисті якості юриста як професіонала;
- уміння використовувати одержані знання у професійній юридичній діяльності.

Завдання:

- сформувати систему узагальнених знань про державу та право, засвоїти систему науково-правових понять і категорій, їх сутність, структуру та призначення у системі державотворення;
- ознайомити здобувачів освіти з практикою застосування наукових понять і категорій в процесі законотворчості та право реалізаційної діяльності в системі державних органів України;
- підготувати здобувачів освіти до вивчення галузевих юридичних наук, до вивчення і розуміння законодавства та інших нормативно-правових актів; - виховати повагу до права та закону;
- сформувати на аксіологічній основі у майбутніх юристів вміння мислити правовими категоріями, проводити теоретико - науковий аналіз правових категорій понять з подальшим узагальненням державно-правових явищ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- визначення понять про державу, право та інші державно-правові явища;
- основні риси, властивості, принципи, різновиди державно-правових явищ;
- загальні закономірності виникнення, розвитку, функціонування і структури державно-правових явищ;
- структуру системи права, системи законодавства та зв'язки між її основними елементами;
- стан основних проблем теорії держави і права;
- форми і функції держави і права;
- загальні засади правового регулювання суспільних відносин тощо;

вміти:

- формулювати визначення основних понять державно-правових явищ;
- застосовувати загальнотеоретичні знання для розв'язання конкретних пізнавальних та практичних завдань;
- знаходити юридичні норми, що підлягають застосуванню, встановлювати їх структуру, справжність, правомірність, межі дії тощо;
- правильно тлумачити правові норми;
- сприяти реалізації прав людини і впровадженню вимог верховенства права у суспільну, передусім юридичну, практику.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий розділ 1. Держава як соціальний інститут

Тема 1. Теорія держави і права як фундаментальна юридична наука

- 1.1. Предмет, методи та функції теорії держави і права.
- 1.2. Поняття теорії держави і права як юридичної науки, її об'єкт і предмет.
- 1.3. Значення її як науки вступної, загальнотеоретичної, фундаментальної і методологічної у відношенні до галузевих юридичних наук.
- 1.4. Теорія держави і права як навчальна дисципліна: завдання, призначення та місце у системі навчальних юридичних дисциплін.
- 1.5. Структура теорії держави і права.
- 1.6. Розвиток і стан теорії держави і права на сучасному етапі розвитку юридичної науки.

Тема 2. Методологія загальної теорії держави і права.

- 2.1. Поняття методології і методів теорії держави і права. Класифікація методів теорії держави і права.
- 2.2. Філософські підходи в методології теорії держави і права.
- 2.3. Структура методології теорії держави і права.
- 2.4. Класифікація методів вивчення держави і права. Роль логічних прийомів у структурі методології теорії держави і права. Загальнотеоретичний понятійний матеріал як головний напрямок дослідження держави і права.

Тема 3 . Поняття, сутність та соціальне призначення держави

- 3.1. Загальні закономірності виникнення держави і права.
- 3.2. Порівняльна характеристика первісного ладу і держави.
- 3.3. Особливості виникнення держави у різних народів: греків, римлян, древніх германців, словен тощо.
- 3.4. Сутність основних теорій походження держави. Поняття та основні ознаки держави, її функції. Суверенітет держави та його види.
- 3.5. Поняття та основні ознаки державної влади, які відрізняють її від влади інших організацій.
- 3.6. Співвідношення політичної і державної влади.
- 3.7. Поняття типології: сутність та значимість.
- 3.8. Тип держави: поняття, види, їх характеристика. Основні причини зміни типів держави. Сутність держави та її соціальне призначення.

Тема 4. Типи держави, їх загальна характеристика.

- 4.1. Державна влада. Типологія держав. Загальна характеристика типу держави.
- 4.2. Відмінність цивілізаційного підходу від формаційного. Деякі наукові концепції сучасної держави.
- 4.3. Наукова концепція так званої перехідної державності. Концепція держави «загального благоденства».
- 4.4. Держави соціальної демократії. Держава соціальної правової держави.
- 4.5. Поняття влади. Співвідношення політичної та державної влади, державної влади і держави.
- 4.6. Ознаки державної влади. Поняття легітимності. Верховна влада, її особливості.

Тема 5. Функції держави, форми і методи їх здійснення.

- 5.1. Поняття функції держави.
- 5.2. Взаємозв'язок і взаємообумовленість функції держави з метою, завданнями і принципами діяльності держави.

5.3. Зміст функцій та об'єкт їх впливу. Класифікація функцій сучасної держави. Головні та похідні, постійні та тимчасові, внутрішні та зовнішні функції.

5.4. Види внутрішніх функцій держави. Функція охорони прав і свобод людини. Економічна, соціальна, екологічна функції. Функція розвитку культури, науки й освіти. Функція оподаткування та фінансового контролю. Функція забезпечення режиму правозаконності та правопорядку.

5.5. Види зовнішніх функцій. Оборонна функція. Функція забезпечення миру та підтримки світового порядку. Функція співробітництва та взаємовигідних стосунків сучасних держав. Інтеграція в європейську та світову економіку і культуру.

5.6. Форми і методи здійснення функцій держави. Правові форми здійснення функцій держави.

5.7. Правотворча, правозастосовна, правоохоронна, інтерпретаційно-правова, контрольно-наглядова, установча форма діяльності держави.

5.8. Методи здійснення функцій держави. Переконавання, заохочення, примус, інформування, рекомендації.

Тема 6. Місце держави в політичній системі

6.1. Політична природа держави.

6.2. Політика як засіб діяльності держави. Поняття, структура та елементи політичної системи суспільства.

6.3. Основні напрями і тенденції розвитку політичної системи сучасної України.

6.4. Місце і роль держави у політичній системі та здійсненні державної влади. Поняття та ознаки політичної влади.

6.5. Політичні партії в політичній системі громадянського суспільства та їх правовий статус. Шляхи впливу права на політику.

6.6. Поняття, ознаки і структура громадянського суспільства. Основні властивості громадянського суспільства. Основні функції громадянського суспільства. Організації громадянського суспільства.

6.7. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку.

6.8. Місце та роль інституту самоврядування в структурі громадянського суспільства.

Тема 7. Форма держави: форма державного правління, державного устрою і політичний режим.

7.1. Поняття, форми держави та її складові елементи. Фактори, що обумовлюють різноманітність форм держави.

7.2. Форма державного правління: поняття, ознаки, види. Монархія: абсолютна, обмежена, конституційна, дуалістична. Фактори, які обумовлюють різноманітність форм правління.

7.3. Форми правління в Україні. Форма державного устрою: проста, складна, їх характеристика.

7.4. Поняття державно-правового (політичного) режиму та його види.

7.5. Стан та перспективи розвитку форми Української держави.

Тема 8. Влада та механізм її здійснення

8.1. Влада і держава. Місце і роль держави у політичній системі та здійсненні державної влади.

8.2. Поняття влади. Соціальна (публічна) влада.

8.3. Первісне суспільство як економічна основа соціальної влади. Характеристика родоплемінної організації суспільства.

8.4. Поняття, ознаки та різновиди влади. Публічна влада і нормативне регулювання в первісній общині. Поняття, ознаки суспільної та державної влади: спільне і відмінне.

8.5. Державна влада. Співвідношення державної влади і держави. Держава як організація політичної влади. Монополія держави на політичну владу. Політична природа державної влади. Управлінська і примусова діяльність державної влади.

Тема 9. Правові засади народовладдя

9.1. Правовий статус нації (народу) як джерела влади та юридичної гарантії його забезпечення.

9.2. Поняття та ознаки демократичної держави. Демократія: поняття та основні засади.

9.3. Принципи демократичної держави. Ідея народовладдя.

9.4. Форми та інститути демократії в Україні. Демократія і самоврядування.

9.5. Механізм забезпечення народовладдя. Виборче право та його принципи.

9.6. Поняття, загальна характеристика та види виборчих систем. Референдум як спосіб безпосереднього волевиявлення народу.

9.7. Генезис та еволюція соціальної держави. Вплив процесів постіндустріальної трансформації, глобалізації та європейської інтеграції на розвиток соціальної держави. Моделі сучасної соціальної держави.

Тема 10. Теорія поділу державної влади

10.1. Поділ влади – фундаментальний, конституційний принцип організації та діяльності державного апарату.

10.2. Розподіл повноважень і механізм взаємних стримувань та протидій як основні засади організації діяльності державного апарату.

10.3. Форми взаємодії держави з іншими суб'єктами політичної системи.

10.4. Політичні партії. Громадські організації. Трудові колективи.

10.5. Законодавча гілка влади. Парламент як вищий представницький орган державної влади.

10.6. Виконавча гілка влади. Центральні органи виконавчої влади: поняття, види, система, компетенція.

10.7. Глава держави. Система органів виконавчої влади в Україні.

10.8. Органи державної влади та місцевого самоврядування, їх взаємозв'язок.

10.9. Судова гілка влади. Загальна характеристика судової влади.

Тема 11. Механізм держави

11.1. Механізм держави як система державних організацій.

11.2. Поняття, ознаки та структура механізму держави.

11.3. Державний апарат як складова частина механізму держави: поняття і структура. Принципи організації та діяльності державного апарату.

11.4. Співвідношення понять механізму держави та державного апарату.

11.5. Поняття органу держави та його ознаки. Види державних органів. Державна служба, її значення для функціонування державного апарату. Види державної служби. Державний службовець. Особливості правового статусу посадової особи.

Тема 12: Принципи права.

12.1. Поняття, риси та класифікація принципів права.

12.2. Загальнолюдські (цивілізаційні) принципи права.

12.3. Загальні принципи права.

12.4. Галузеві та міжгалузеві принципи права.

12.5. Принципи правових інститутів.

Тема 13. Нормативно-правові акти

- 13.1. Нормотворчість: поняття, функції, принципи.
- 13.2. Стадії створення нормативноправових актів.
- 13.3. Поняття та ознаки нормативно-правового акта.
- 13.4. Поняття, ознаки, види законів.
- 13.5 Підзаконні нормативно-правові акти. Дія нормативно-правових актів у часі.
- 13.6. Дія нормативно-правових актів у просторі і за колом осіб.

Тема 14: Демократична, соціальна правова держава.

- 14.1. Демократія як форма реалізації народовладдя.
- 14.2. Форми та інститути демократії як прояв державної влади.
- 14.3. Принципи демократії – основа організації і функціонування державної влади Концепція правової держави: виникнення та розвиток .
- 14.4. Поняття і ознаки правової держави.
- 14.5.Поняття і ознаки соціальної держави.
- 14.6. Шляхи формування соціальної, правової держави в Україні.

Тема 15. Державна служба та її види.

- 15.1. Державний службовець та посадова особа Сутність правового поняття «державний службовець».
- 15.2. Типи посад державних службовців.
- 15.3. Класифікація адміністративних посад державної служби та рангів державних службовців.
- 15.4. Правовий статус державного службовця.
- 15.5. Управління державною службою та його методи.

Змістовий розділ 2. ПРАВО ЯК РЕГУЛЯТОР СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Тема 16: Поняття права

- 16.1. Основні підходи до праворозуміння.
- 16.2. Визначення поняття права.
- 16.3. Головні ознаки права.
- 16.4. Право і його зовнішні форми.
- 16.5. Загальна характеристика функцій права та їх види.
- 16.6. Цінність права.

Тема 17. Право в системі соціального регулювання

- 17.1. Поняття, загальні риси і види соціальних норм.
- 17.2. Право і мораль.
- 17.3. Право і політичні норми.
- 17.4. Право і релігійні норми.
- 17.5. Корпоративні норми, їх особливості і взаємодія з правом.
- 17.6. Право і технічні норми.

Тема 18. Формування права та його джерела

- 18.1. Формування права та його джерела.
- 18.2. Поняття форми права.
- 18.3. Співвідношення форми і джерела права.
- 18.4. Правовий звичай.
- 18.5. Судовий прецедент і судова практика як джерела права.
- 18.6. Нормативно-правовий договір.
- 18.7. Нормативно-правовий акт.
- 18.8. Загальні принципи права та правова доктрина як джерела Права.

Тема 19. Правове регулювання суспільних відносин

- 19.1. Поняття правового регулювання суспільних відносин.

- 19.2. Способи, методи та типи правового регулювання.
- 19.3. Правовий режим.
- 19.4. Види правового регулювання.
- 19.5. Механізм правового регулювання суспільних відносин.
- 19.6. Ефективність правового регулювання.

Тема 20. Норми права

- 20.1. Поняття та загальні ознаки норм права.
- 20.2. Види норм права. Структура норми права.
- 20.3. Спеціалізовані норми права: природа, особливості та значення в правовому регулюванні.
- 20.4. Співвідношення норми права і припису статті нормативно-правового акта.

Тема 21. Система права та система законодавства

- 21.2. Поняття і структура системи права.
- 21.2. Публічне і приватне право.
- 22.3. Загальна характеристика галузей та інститутів права.
- 22.4. Поняття системи законодавства, її співвідношення з системою права.
- 22.5. Структура системи законодавства.
- 22.6. Чинники формування та розвитку системи законодавства.
- 22.7. Співвідношення норм міжнародного і національного права.

Тема 22. Правові відносини

- 22.1. Поняття та риси правових відносин.
- 22.2. Види правових відносин.
- 22.3. Суб'єкти правових відносин, їх види.
- 22.4. Правосуб'єктність Суб'єктивні права, правомочність та юридичні обов'язки суб'єктів права.
- 22.5. Поняття і види об'єктів правових відносин. Юридичні факти.

Тема 23. Правова поведінка

- 23.1. Поняття і види правової поведінки.
- 23.2. Правомірна поведінка.
- 23.3. Поняття правопорушення, його ознаки.
- 23.4. Юридичний склад правопорушення.
- 23.5. Види правопорушень. Причини правопорушень.

Тема 24. Права, свободи і обов'язки людини і громадянина

- 24.1. Поняття прав і свобод людини і громадянина.
- 24.2. Їх загальна характеристика.
- 24.3. Права і свободи людини і громадянина в їх історичному розвитку.
- 27.4. Види прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Їх система в Конституції України 1996 року.
- 24.5. Гарантії прав і свобод людини і громадянина в демократичній, правовій державі.
- 24.6. Юридичні обов'язки людини і громадянина. Їх види.

Тема 25. Громадянське суспільство і держава

- 25.1. Формування концепції громадянського суспільства.
- 25.2. Поняття та ознаки громадянського суспільства.
- 25.3. Інститути громадянського суспільства.
- 25.4. Становлення громадянського суспільства в Україні.

Тема 26. Політична система суспільства

- 26.1. Поняття та структура політичної системи суспільства.

- 26.2. Держава та політичні партії в політичній системі суспільства.
- 26.3. Політичні партії: правове регулювання статусу та діяльності.

Тема 27. Демократична держава

- 27.1. Демократія як форма реалізації народовладдя.
- 27.2. Форми та інститути демократії як прояв державної влади.
- 27.3. Принципи демократії — основа організації і функціонування державної влади.
- 27.4. Функції демократії.
- 27.5. Демократія і самоврядування.

Тема 28. Правова, соціальна держава

- 28.1. Концепція правової держави: виникнення та розвиток.
- 28.2. Поняття і ознаки правової держави.
- 28.3. Верховенство права. Верховенство права і законність.
- 28.4. Поняття правопорядку.
- 28.5. Поняття і ознаки соціальної держави.
- 28.6. Шляхи формування соціальної, правової держави в Україні.

Тема 29. Правова свідомість

- 29.1. Поняття, структура та функції правосвідомості.
- 29.2. Види правосвідомості. Правосвідомість і право.
- 29.3. Поняття та види деформації правосвідомості.
- 29.4. Правовий нігілізм.

Змістовий розділ 3. ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ.

Тема 30. Громадянське суспільство.

- 30.1. Громадянське суспільство: поняття, структура, основні ознаки, сутність.
- 30.2. Громадянин і громадянське суспільство.
- 30.3. Критерії цивілізованості громадського суспільства: економічний, політичний, ідеологічний плюралізм як засади суспільного життя в Україні.
- 30.4. Взаємозалежність і взаємодія громадянського суспільства і держави.

Тема 31. Права людини і громадянина

- 31.1. Історія ідеї прав людини.
- 31.2. Теорія трьох поколінь прав людини.
- 31.3. Поняття основних прав людини і громадянина.
- 31.4. Міжнародні стандарти в галузі прав людини.
- 31.5. Взаємозв'язок прав людини і громадянина.
- 31.6. Система основних прав і свобод людини і громадянина.
- 31.7. Поняття і система обов'язків людини і громадянина.

Тема 32. Правова культура.

- 32.1. Правова культура: її сутність та основні риси, форми проявлення у суспільстві.
- 32.2. Роль правової культури у формуванні громадянського суспільства та правової держави.
- 32.3. Правова культура у законодавчій та правозастосувальній діяльності.
- 32.4. Правова культура посадової особи та громадянина.
- 32.5. Правова культура у корпораціях, об'єднаннях громадян.
- 32.6. Професійна правова культура юриста.

Змістовий розділ 4. Правові системи сучасності

Тема 33. Правова система суспільства і система права.

- 33.1. Поняття правової системи та сім'ї правових систем.
 - 33.2. Сучасна типологія права.
 - 33.3. Англо-американський (прецедентний) тип правової системи.
 - 33.4. Правові сім'ї релігійно-моральної орієнтації.
-

- 33.4. Сім'я традиційного (звичаєвого) права.
- 33.5. Загальна характеристика змішаної правової системи.

Тема 34. Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї

- 34.1. Особливості романо-германської правової сім'ї.
- 34.2. Основні етапи розвитку романо-германської правової сім'ї.
- 34.3. Роль науки (університетів) у розвитку романо-германського права.
- 34.4. Зв'язок романо-германської правової сім'ї з римським правом.
- 34.5. Вплив канонічного права на формування романо-германського права.
- 34.6. Публічне і приватне право.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. Держава як соціальний інститут												
Тема 1. Теорія держави і права як фундаментальна юридична наука	8	2		2		4						
Тема 2. Методологія загальної теорії держави і права.	4	2				2						
Тема 3. Поняття, сутність та соціальне призначення держави	8	2		2		4						
Тема 4. Типи держави, їх загальна характеристика.	4	2				2						
Тема 5. Функції держави, форми і методи їх здійснення	8	2		2		4						
Тема 6. Місце держави в політичній системі	6	2		2		2						
Тема 7. Форма держави: форма державного правління, державного устрою і політичний режим.	6	2				4						
Тема 8. Влада та механізм її здійснення	6	2		2		2						
Тема 9. Правові засади народовладдя	4	2				2						
Тема 10. Теорія поділу державної влади	6	2		2		2						
Тема 11. Механізм держави	4	2				2						
Тема 12. Принципи права.	4	2				2						
Тема 13. Нормативно-правові акти	6	2		2		2						
Тема 14. Демократична, соціальна правова держава	4	2				2						
Тема 15. Державна служба та її види.	4	2				2						
Разом за змістовим розділом 1	82	30		14		38						
Змістовий розділ 2. ПРАВО ЯК РЕГУЛЯТОР СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН												
Тема 16. Поняття права	4	2				2						
Тема 17. Право в системі соціального регулювання	4	2				2						
Тема 18. Формування права та його джерела	4	2				2						
Тема 19. Правове регулювання суспільних відносин	6	2		2		2						
Всього за 1 семестр	100	38		16		46						
Тема 20. Норми права	4	2				2						
Тема 21. Система права та система законодавства	6	2		2		2						
Тема 22. Правові відносини	2	2										
Тема 23. Правова поведінка	6	2		2		2						
Тема 24. Права, свободи і обов'язки людини і громадянина	2	2										
Тема 25. Громадянське суспільство і держава	6	2		2		2						
Тема 26. Політична система суспільства	2	2										
Тема 27. Демократична держава	4	2				2						

Тема 28. Правова, соціальна держава	4	2		2								
Тема 29. Правова свідомість	4	2		2								
Разом за змістовим розділом 2	58	28		12		18						
Змістовий розділ 3 ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ												
Тема 30. Громадянське суспільство	4	2				2						
Тема 31. Права людини і громадянина	6	2		2		2						
Тема 31. Правова культура	8	4		2		2						
Разом за змістовим розділом 3	18	8		4		6						
Змістовий розділ 4. Правові системи сучасності												
Тема 33. Правова система суспільства і система права.	8	2		2		4						
Тема 34. Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї	4	2				2						
Разом за змістовим розділом 4	12	4		2		6						
Усього годин	180	68		36		76						

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теорія держави і права як фундаментальна юридична наука	2
2.	Методологія загальної теорії держави і права.	2
3.	Поняття, сутність та соціальне призначення держави	2
4.	Типи держави, їх загальна характеристика.	2
5.	Функції держави, форми і методи їх здійснення	2
6.	Місце держави в політичній системі	2
7.	Форма держави: форма державного правління, державного устрою і політичний режим.	2
8.	Влада та механізм її здійснення	2
9.	Правові засади народовладдя	2
10.	Теорія поділу державної влади	2
11.	Механізм держави	2
12.	Принципи права.	2
13.	Нормативно-правові акти	2
14.	Демократична, соціальна правова держава	2
15.	Державна служба та її види.	2
16.	Поняття права	2
17.	Право в системі соціального регулювання	2
18.	Формування права та його джерела	2
19.	Правове регулювання суспільних відносин	2
20.	Норми права	2
21.	Система права та система законодавства	2
22.	Правові відносини	2
23.	Правова поведінка	2
24.	Права, свободи і обов'язки людини і громадянина	2
25.	Громадянське суспільство і держава	2
26.	Політична система суспільства	2
27.	Демократична держава	2
28.	Правова, соціальна держава	2
29.	Правова свідомість	2
30.	Громадянське суспільство	2
31.	Політична система суспільства та держава	4
32.	Права людини і громадянина	2
33.	Правова культура	4
34.	Правова система суспільства і система права.	2
35.	Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї	2
36.	Правові системи, що тяжіють до романо-германського типу	4
	Разом	78

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теорія держави і права як наука	2
2.	Соціальне призначення держави	2
3.	Функції держави	2
4.	Роль держави в політичній системі	2
5.	Механізм здійснення влади	2

6.	Поділ державної влади на гілки	2
7.	Види нормативно-правових актів	2
8.	Правове регулювання суспільних відносин	2
9.	Система права та система законодавства	2
10.	Юридична відповідальність	2
11.	Громадянське суспільство і держава	2
12.	Правова, соціальна держава	2
13.	Правова свідомість	2
14.	Політична система суспільства та держава	2
15.	Права людини і громадянина	2
16.	Права громадянина та правова культура	2
17.	Правова система суспільства	2
18.	Правові системи романо-германського типу	2
	Разом	36

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і методологія теорії держави і права	3
2	Походження держави і права	3
3	Поняття і ознаки держави	3
4	Публічна влада	3
5	Форми і типи держави	3
6	Держава в політичній системі суспільства	3
7	Механізм держави	3
8	Функції держави	3
9	Права людини і держава	3
10	Верховенство права і держава. Правова держава і громадянське суспільство	3
11	Державно-організоване суспільство в умовах глобалізації: основні проблеми і тенденції розвитку	3
12	Правова реформа та її особливості в Україні	3
13	Право: поняття, сутність, принципи і функції	3
14	Право в системі соціального регулювання	3
15	Правотворчість і форми (джерела) права	3
16	Правова система та її типи. Європейське право	3
17	Система права та система законодавства	3
18	Норма права	1
19	Правові відносини	3
20	Механізм правового регулювання	3
21	Реалізація, застосування і тлумачення права	2
22	Правосвідомість і правова культура	2
23	Законність (правомірність) та правопорядок	2
24	Правомірна поведінка, правопорушення, юридична відповідальність	1
	Разом	66

8. Індивідуальні завдання

Написання рефератів, есе; складання кросвордів, тестів; створення презентацій.

9. Методи навчання

Під час викладання лекційного матеріалу: лекція, повідомлення та засвоєння нових знань, розповідь, бесіда, проблемний виклад; зображення схем на дошці і на плакатах; демонстрація наявних макетів і моделей; демонстрація відео фрагментів, мультимедійний супровід лекційного матеріалу.

Під час проведення семінарського заняття: доповідь, бесіда, диспут, рецензування та обговорення рефератів, «мозковий штурм».

Під час лекційного курсу застосовується роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали, схеми, презентації.

На практичних заняттях:

- методичні вказівки для виконання практичних робіт;
- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань.

На лекції – розповідь, бесіда, демонстрування.

На семінарських заняттях – питання для дискусій, доповіді, обговорення, диспути.

10. Методи контролю

Лекція: тестування, вибіркове усне опитування перед початком занять, фронтальне опитування за картками (5-10 хв.), фронтальна перевірка домашнього завдання, письмове опитування (розв'язування індивідуальних завдань), письмова контрольна робота.

Семінарське заняття: усне опитування, взаємоконтроль, рецензування та обговорення рефератів.

Самостійна робота: перевірка конспектів лекцій (тези), перевірка рефератів за запропонованими викладачем питаннями нового матеріалу, індивідуальна співбесіда, проведення навчальних конкурсів, олімпіад на краще знання навчальної дисципліни, кращого із спеціальності.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій та усній формі. Контрольні завдання за темами містять теоретичні питання, тестові завдання та практичні завдання.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів; усних відповідей, тестування;
- з практичних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань;
- за індивідуальним завданням – за допомогою перевірки завдання чи захисту письмової роботи.

Підсумковий контроль знань відбувається у вигляді комплексної контрольної роботи (ККР).

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання виступів на семінарських заняттях, рефератів та есе. Проводиться опитування у формі самостійної роботи, тестових завдань. Підсумкова форма контролю – екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
Національна шкала оцінювання									

Національна шкала оцінювання

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до	до	до	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

- при викладенні нового матеріалу – лекції, презентації, аудіо/відео- матеріали;
- для контролю знань, вмінь студентів – тести та практичні завдання з дисципліни;
- для індивідуальної роботи – робочі зошити для практичних занять, рекомендації щодо вивчення питань самостійної роботи студентів;
- Навчальна типова програма дисципліни;
- Робоча навчальна програма дисципліни (схвалена методичною радою коледжу);
- Програми навчальної, технологічної і професійної практик;
- Плани занять(розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо;
- Повні конспекти лекцій з дисципліни (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань, з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт;
- Інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- Завдання на курсові та дипломні проекти;
- Тести, контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять, завдання для диференційованих заліків (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Методичні рекомендації, розробки викладача;
- Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- Методичні матеріали щодо виконання контрольних робіт для заочної форми навчання;
- Інші матеріали.

13. Рекомендована література

Базова

- Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
- Алексеев С.С. Линия права / Институт частного права. — М. : Статут, 2006. — 460 с.
- Бермічева О.В. Соціальна функція держави в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2002. – 18 с.
- Бутурлина Е. Население как признак государства: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Бутурлина Е.С. - Краснодар, 2002. - 204 с.
- Варич О.Г. Економічні функції сучасної держави: природа, зміст, тенденції розвитку в Україні: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. – К., 2006. – 20 с.
- Васянович О.А. Правовий звичай як форма права у сучасних правових системах: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. — К., 2010. — 18 с.

Ганьба Б. Системний підхід та його застосування в дослідженні державно-правових явищ // Право України, 2000, № 3. – С. 41 - 44.

Горінецький Й. Правоохоронна функція держав Центральної Європи: автореф. дис... канд.юрид.наук. - К., 2005. - 22 с.

Дутка Г.І. Закон у системі нормативно-правових актів України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2003. — 18 с.

Загальна теорія держави і права. Підручник / М.В. Цвік, О.В. Петришин та ін. За ред. М.В.Цвіка, О.В.Петришина. – Харків: Право, 2009. – 584 с.

Ігнатів В. О. Національна держава: національний і наднаціональний виміри: автореф. дис... д-ра політ. наук: 23.00.02 / НАН України. — К., 1996. — 44 с.

Кикоть Г.В. Юридичні факти в системі правовідносин: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 [Електронний ресурс] / Г.В. Кикоть; НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 2006. — 19 с.

Кунев Ю. Методологія дослідження державно-правових явищ як актуальна проблема // Право України, 2009, №11. – С. 118 – 123.

Лемак В. Політичні партії як елемент громадянського суспільства в Україні // Право України, 2010, №7. - С.18 - 24.

Лемак В. Правова реформа в Чехії і Словаччині в умовах постсоціалістичної модернізації: теоретичні і практичні проблеми: автореф.дис...докт.юрид.наук. - Харків, 2003. - 42 с.

Лобода Ю. П. Цінність держави як її соціальна сутність (теоретико-методологічні аспекти дослідження): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Одеська національна юридична академія. – Одеса, 2001. – 20 с.

Мадіссон В. Право і влада: людина в правовому полі (до методологічних проблем філософії приватного права. // Право України, 1999, № 11. – С. 11 – 15.

Мамутов В. Повніше використовувати техніко-юридичні засоби удосконалення законодавства // Право України, 2008, №2. – С.3 - 9.

Овчаренко І.М. Закони у системі джерел (форм) права та їх класифікація: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2004. – 19 с.

Околіта С.В. Справедливість та законність як принципи державно-правового регулювання: автореф. дис... канд. наук держ. управління. – К., 2000. – 18 с.

Опришко В. Законотворчому процесу – наукове забезпечення. // Право України, 1996, № 5. – С. 52-56.

Петришин О.В. Правовий режим державної служби: питання загальної теорії: автореф. дис... д-ра юрид. наук. – Х., 1999. – 36 с.

Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Навч.посібник. Вид.10-е доп. – Львів, Край, 2008. – 224 с.

Рішення Конституційного Суду України від 02 листопада 2004 р. (справа про призначення судом більш м'якого покарання) № 15-рп/2004 // Офіційний Вісник України 2004, 45 від 26.11.2004, ст. 2975.

Рогожин А., Тягло О. До новітньої методології українського права // Право України, 1998, № 7. – С. 123.

Селиванов В. Проблема методологічної обґрунтованості вітчизняного правознавства та юридичної практики. // Право України, 1998, № 12. – С. 34 – 42.

Селиванов В. Проблема методологічної обґрунтованості вітчизняного правознавства та юридичної практики. // Право України, 1999, № 1. – С.20-26.

Святоцький О. Судова влада в Україні // Право України, 2010. №2. - С.30 - 39.\

Скаун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. – К., Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 520 с.

Ульяновська О.В. Фікції в правовій системі України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 [Електронний ресурс] / О.В. Уль'яновська; Одес. нац. юрид. акад. — О., 2010. — 19 с.

Тацій В. Українська держава і право на початку ХХІ століття // Право України, 2010, №1. – С.6 – 15.

Тімуш І. До питання про «основну методологічну дилему» в юриспруденції // Право України, 2008, №6. – С.51 – 57.

Червяцова А.О. Конституційна-правова відповідальність в системі видів юридичної відповідальності: теоретико-правовий аспект: автореф. дис... канд. юрид. наук. — Х., 2004. — 20 с.

Шаповал В. Конституційний механізм державної влади в незалежній Україні: політико-правові проблеми організації виконавчої влади // Право України, 1997, №1. – С. 35 – 38.

Шаповал В. Феномен державного органу (органу держави) або органу державної влади: теоретико-правовий і конституційний аспекти // Право України, 2003, № 8. – С. 25 – 29.

Штанько А.О. Правопорушення як вид правової поведінки: автореф. дис... канд. юрид. наук. — К., 2009. — 18 с.

Цвік М. Праворозуміння (значення повторюваності суспільних відносин для його дослідження) // Право України, 2010, №4. - С.22-27.

Додаткова:

Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф., Битяк Ю. П., Діхтієвський П. В., Козюбра М. І., Комзюк А. Т. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту: монографія / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького; Дніпропетровський держ. ун-т внутрішніх справ / В.Б. Авер'янов (заг.ред.). — Д. : Ліра, 2008. — 585 с.

- Бова А.А. Зміст і структура правосвідомості населення України: Автореф... канд. соціол. наук: 22.00.03 / НАН України; Інститут соціології. – К., 2001. – 19 с.
- Василюк С. Правотворча і правозастосовна діяльність: їх діалектична єдність. // Право України, 1996, № 10. – С. 48- 53.
- Васькович Й. Правосвідомість та її вплив на менталітет українського народу // Право України, 1998, № 6. – С. 56 – 59.
- Васянович О.А. Правовий звичай як форма права у сучасних правових системах: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. — К., 2010. — 18 с.
- Варич О.Г. Економічні функції сучасної держави: природа, зміст, тенденції розвитку в Україні: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. – К., 2006. – 20 с.
- Галунько В.В. Професійно-правове тлумачення права / В.В. Галунько//Форум права, 2011. - №2. – С.151 – 154.
- Герасименко Є. Форми та види вини при вчиненні адміністративного правопорушення // Право України, 1998, №7. – С. 67 – 69.
- Головченко В. Повага і неповага до закону в різних історичних умовах (історико-правовий нарис). // Право України, 1992, № 12. – С. 44 – 47.
- Горінецький Й. Правоохоронна функція держав Центральної Європи: автореф. дис... канд.юрид.наук. - К., 2005. - 22 с.
- Данилюк Ю. Про поняття об'єктів конституційних правовідносин // Право України, 2008, №8. - С.9 - 14.
- Дутка Г.І. Закон у системі нормативно-правових актів України: автореф. дис... канд. юрид. наук. — К., 2003. — 18 с.
- Колодій А.М. Принципи права України / Національна академія внутрішніх справ України. — К., 1998. — 208 с.
- Крижанівський А. Ф. Правовий порядок в Україні: витоки, концептуальні засади, інфраструктура: монографія. — О. : Фенікс, 2009. — 504 с.
- Куйбіда В. С., Павленко В. П. та ін. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи: [монографія] / Секретаріат Кабінету Міністрів України / О. В. Турчинов (загред.). — К. : [Геопринт], 2009. — 615 с.
- Кузьменко Б. Правління права, політична демократія, громадянське суспільство: перспективи інтегративної ідеології // Право України, 1999, № 11. – С. 20 – 23.
- Лобода Ю.П. Цінність держави як її соціальна сутність (теоретико-методологічні аспекти дослідження): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01. Одес. нац. юрид. акад. – О., 2001. – 20 с.
- Онуфрієнко О.В. Правові засоби у контексті інструментальної теорії права: автореф. дис... канд. юрид. наук. – Х., 2004. – 18 с.
- Перфильев В.В. Действие права. Понятие, структура, свойства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Перфильев В.В. - М., 1975. - 16 с.
- Протасов В.Н. Категория "объект правоотношения": системный и деятельностный подходы // Советское государство и право. - М.: Наука, 1988, № 2. - С. 128-134
- Протасов В.Н. Правоотношение как система / Протасов В.Н. - М.: Юрид. лит., 1991. - 143 с.
- Селиванов А. Теоретичні і практичні погляди на тлумачення Конституційним Судом України норм законодавства. // Право України, 1999, № 10. – С. 37-40.
- Селиванов В., Діденко Н. Діалектика приватного і публічного в правовому регулюванні // Право України, 2001, № 11. – С. 15-21.
- Селиванов В., Віденко Н. Правова природа регулювання суспільних відносин. // Право України, 2000, № 10. – С. 10- 20.
- Селиванов В. Правова політика України (деякі теоретичні питання сутності, змісту та технології) // Право України, 2001, № 12. – С. 6-14.
- Станік С.Р. Динаміка правової культури: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Одеська держ. юридична академія. – О., 1999. – 19 с.

13. Інформаційні ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
2. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> - каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України
3. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libweb.html> - каталог національних бібліотек країн світу
4. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> - каталог електронних бібліотек України
5. <http://allbest.ru/union/> - перелік безкоштовних бібліотек повних текстів
6. <http://www.friends-forum.com/forum/printthread.php?t=5838&pp=30> - енциклопедії та словники
7. <http://www.lib.com.ua/> - електронна бібліотека
8. <http://www.slovari.org> – каталог словників (у тому числі, юридичні)
9. <http://www.nbuv.gov.ua/db/ref.html> - реферативна база даних НБУ ім. В.І.Вернадського (включаючи юридичні науки)
10. <http://www.nbuv.gov.ua/online-2010/> - передплачені науково-інформаційні ресурси НБУ ім. В.І.Вернадського

11. <http://www.ebk.net.ua> – повні тексти юридичних книг (бібліотека Князева).
12. <http://law.biz.ua/books/0023/0204.htm> - юридична бібліотека (Україна)
13. <http://pravo.biz.ua/> - юридична бібліотека (Україна)
14. <http://www.vuzlib.net/> - економіко-правова бібліотека (оцифровані підручники)
15. <http://chitalka.info/pravoznavstvo.html> - безкоштовна студентська бібліотека юридичних ресурсів
16. <http://lawbook.by.ru/> - бібліотека юриста
17. <http://www.tarasei.narod.ru/uchebniki.html> - правова бібліотека
18. <http://urka.ru/catalog.php?parent=57> – каталог юридических ресурсів
19. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/> - електронні наукові видання НБУ ім.В.І.Вернадського
20. www.lawukraine.com - каталог юриста
21. www.defence.com.ua - сам собі юрист